

Студент 3 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Анотація. Проаналізовано існуючі методики оцінки ефективності логістичної діяльності, які можуть застосовуватися на вітчизняних підприємствах. Методики систематизовано та запропоновано шляхи їх ефективного застосування на підприємствах.

Аннотация. Проанализированы существующие методики оценки эффективности логистической деятельности, которые могут применяться на отечественных предприятиях. Методики систематизированы и предложены пути их эффективного применения на предприятиях.

Annotation. The existing techniques of an estimation of efficiency of logistical activity, which can be used at the native enterprises are analyzed. The existing techniques are systematized and proposals of their efficient using at enterprises are given.

Ключові слова: ефективність логістичної діяльності, концепція логістики.

Актуальність дослідження полягає в тому, що з кожним роком логістика активно розвивається, і все більше підприємств застосовують її у своїй діяльності. Проте хоча логістика і має міжгалузевий характер, на даному етапі розвитку вона все ще потребує адаптації до специфіки кожної галузі вітчизняного господарства.

Для проведення оцінки ефективності логістичної діяльності вітчизняних підприємств різних галузей необхідно систематизувати методики її оцінки.

Мета статті – здійснити аналіз існуючих методик оцінки ефективності логістичної діяльності підприємств та визначити можливості їх застосування в різних галузях промисловості.

Вчені Семененко А. І., Сергєєв В. І. [1], Окландер М. А., Миротін Л. Б., Ташбаєв І. Е., Порошина О. Г. [2], Канке А. А., Кошева І. П. [3] та інші пропонують специфічні методики оцінки логістичної діяльності на підприємствах конкретної галузі (таблиця) [4], але є необхідність у систематизації цих методик.

Таблиця

Аналіз методик оцінки ефективності логістичної діяльності, які можна використовувати на вітчизняних підприємствах різних галузей

Розробники, формула	Вид логістики	Галузі			
		машинобудівн а	харчова	сільськогоспо дарська	будівництво
1	2	3	4	5	6
1. Семененко А. І., Сергєєв В. І. $W = (R \cdot P_{\alpha}) / (Z \cdot P_{\alpha})$, де W – показник ефективності; R – цільовий результат, що планується (в загальному випадку векторна величина чи функціонал); P_{α} – ймовірність отримання певного результату з довірчою ймовірністю $\alpha \leq 1$; Z – витрати на досягнення конкретного результату Ri (в загальному випадку векторна величина чи функціонал з урахуванням того, що витрати можуть бути не тільки в грошовій формі); P_{α} – ймовірність здійснення певної величини витрат з довірчою ймовірністю $\alpha \leq 1$; α – довірна ймовірність	Розподілення, складування, транспортування, закупівельна, виробнича, запасів	+	+	+	+

© Лісова Ю. А., 2012

2. Окландер М. А.	Розподілення	+	+	+	-
-------------------	--------------	---	---	---	---

<p style="text-align: center;">$\text{Алог} = \text{П} / \text{Влог} \rightarrow \text{max}$,</p> <p>де Алог – агрегований показник ефективності функціонування логістичної системи підприємства; П – прибуток від реалізації готової продукції; Влог – логістичні витрати: $\text{Влог} = \text{Врух} + \text{Взбер} + \text{Вприб}$, де Врух – витрати, пов'язані з рухом матеріалів; Взбер – витрати на зберігання матеріалів; Вприб – втрати прибутку внаслідок невикористаних (втрачених) можливостей, зумовлених існуванням матеріальних запасів</p>	<p>ня, складуван ня, транспорт на, закупівел ьна, виробнич а, запасів</p>				
<p>3. Миротін Л. Б., Ташбаєв И. Е., Порошина О. Г.</p> $\text{Эс} = \frac{\sum_k (\text{ЭкЗк})}{\sum \text{З}}$ <p>де Эс – показник ефективності функціонування логістичної системи (інтегральний критерій оптимальності або критерій мінімуму загальних витрат цієї системи); Эк – ефективність функціонування логістичної системи з врахуванням рівня обслуговування k-го замовлення; Зк – логістичні витрати по k-му замовленню; $\sum \text{З}$ – загальні витрати на логістичну діяльність</p>	<p>Розподіле ння, складуван ня, транс- портна, закупівел ьна, виробни ча, запасів</p>	+	+	+	+
<p>4. Миротін Л. Б., Ташбаєв И. Е., Порошина О. Г.</p> <p>$\text{Евр} = \text{Опзвітний (плановий)} / \text{Влзвітний (плановий)}$, $\text{Евр} = \text{Пзвітний (плановий)} / \text{Влзвітний (плановий)}$,</p> <p>де Евр – ефективність використання спожитих ресурсів; Опзвітний (плановий) – обсяг продажу звітного (планового) періоду; Влзвітний (плановий) – логістичні витрати за звітний (плановий) період; Пзвітний (плановий) – прибуток звітного (планового) періоду</p>	<p>Розподіле ння, складуван ня, транспорт- на, закупівел ьна, виробнич а, запасів</p>	+	+	+	-
<p>5. Канке А. А., Кошева І. П.</p> <p>$\text{Квм} = \text{КорВм} / \text{НВ}$,</p> <p>де Квм – коефіцієнт використання матеріалів; КорВм – корисне витрачання матеріалу; НВ – норма витрачання матеріалу. $\text{ПВитр} = \text{КілВмат} / \text{Овпрод}$,</p> <p>де ПВитр – показник питомого витрачання сировини та матеріалів; КілВмат – кількість витраченого матеріалу (сировини); Овпрод – обсяг виготовленої з даного матеріалу (сировини) продукції</p>	<p>Виробнич а</p>	+	+	+	-

Закінчення таблиці

1	2	3	4	5	6
<p>6. Стаханов В. М., Українцев В. Б.</p> $Z = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m \sum_{k=1}^c \text{Влїjk} \cdot f(\text{Еопт}, \text{Ерац}) \rightarrow \text{min}$ <p>де Z – показник ефективності; Влїjk – логістичні витрати, що виникають у сфері виробництва (i = 1...n), обміну (j = 1...m) та споживання (k = 1...c); Еопт – оптимізація економічних потоків; Ерац – раціоналізація економічних потоків</p>	<p>Виробнич а, розподіле ння</p>	+	+	+	-
<p>7. Канке А. А., Кошева І. П., Д. Уотерс</p> <p>$\text{ПТЕРск} = (\text{Кван} \cdot \text{В} \cdot \text{Тн} \cdot \text{Хпр} \cdot \text{Vтех}) / (\text{Іпоїз} + \text{Тпр} \cdot \text{Хпр} \cdot \text{Vтех})$,</p> <p>де ПТЕРск – продуктивність, що залежить від техніко-експлуатаційних показників роботи рухомого складу; Кван – коефіцієнт використання вантажопідйомності автомобіля; В – вантажопідйомність автомобіля, в тоннах; Тн – час, витрачений на наряд, в годинах; Хпр – коефіцієнт використання пробігу; Vтех – технічна швидкість, у кілометрах на годину (км/год.); Іпоїз – середня відстань поїздки з вантажем, у кілометрах; Тпр – час простою автомобіля під завантаженням та розвантаженням, у годинах</p>	<p>Транс- портна</p>	+	+	+	+

<p>8. Нечаев Г. І., Кичкіна О. І. $E_{тсл} = V_{тсл} + O_{Втсл} + V_{зб} + O_{Взб}$, де $E_{тсл}$ – показник ефективності транспортно-складської логістики; $V_{тсл}$ – втрати в самій транспортно-складській підсистемі логістики; $O_{Втсл}$ – організаційні витрати в транспортно-складській підсистемі; $V_{зб}$ – втрати в логістичній системі через збої в транспортно-складській підсистемі; $O_{Взб}$ – організаційні витрати в логістичній системі на запобігання наслідків збоїв у транспортно-складській підсистемі</p>	Транс- портна, складська	+	+	+	+
--	--------------------------------	---	---	---	---

Проаналізувавши методики оцінки ефективності логістичної діяльності, їх можна систематизувати таким чином:

- а) методики 1, 3, 7, 8 є універсальними, тобто застосовуються для всіх видів логістики, що спрощує розрахунки ефективності логістичної діяльності на підприємствах;
- б) інші методики 2, 4, 5, 6 застосовуються для розрахунку ефективності окремих видів логістики, а це, у свою чергу, значно ускладнює розрахунки ефективності логістичної діяльності на підприємстві в цілому;
- в) деякі методики мають дуже багато складових, що ускладнює розрахунки;
- г) деякі методики 1, 3, 6 мають складні формули розрахунку ефективності логістичної діяльності, а це означає, що підприємство, яке використовує дані методики, повинно мати спеціалістів, які володіють навичками розрахунку ймовірностей, функціоналів, інтегралів;

д) методики 1, 3 та 6 передбачають використання у розрахунку ефективності логістичної діяльності даних, які досить важко зібрати, тобто працівникам необхідно проводити попередні розрахунки, що потребують додаткових витрат і часу;

е) більшість методик можуть застосовуватися на вітчизняних підприємствах різних галузей, однак винятком є методики 2, 4, 5, 6, які неможливо застосувати на підприємствах будівельної галузі.

У зв'язку з цим необхідно дослідити застосування методик оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємствах будівельної галузі. Логістична діяльність у будівництві має інтегрований характер. Основу інтегрованої системи логістики утворюють такі важливі сфери бізнесу, як закупка сировини та матеріалів, транспортні, інформаційні потоки та ін.

Використання концепції логістики є одним із основних напрямків удосконалення діяльності будівельних підприємств щодо ресурсозбереження та скорочення витрат на будівництво будинків та споруд. Розрахунок ефективності логістичної діяльності підприємств будівельної галузі потребує розробки спеціалізованого математичного апарату [5].

Таким чином, проведене дослідження дало можливість проаналізувати існуючі методики оцінки ефективності логістичної діяльності щодо універсальності їх використання та виявити можливість їх застосування для підприємств різних галузей промисловості України. Дослідження показало, що на даний момент існує невелика кількість методик розрахунку ефективності логістичної діяльності на підприємствах будівельної промисловості. Подальшому дослідженню підлягає практичне використання розглянутих методик у напрямку оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємствах різних галузей промисловості України.

Наук. керівн. Руденко Г. Р.

Література: 1. Семененко А. И. Логистика. Основы теории : учебник для вузов / А. И. Семененко, В. И. Сергеев. – СПб. : Изд. "Союз", 2007. – 544 с. 2. Эффективная логистика / Л. Б. Миротин, Б. Э. Ташбаев, О. Г. Порошина. – М. : Изд. "Экзамен", 2008. – 160 с. 3. Канке А. А. Логистика : учебник / А. А. Канке, И. П. Кошечая. – М. : ФОРУМ: ИНФРА-М, 2009. – 352 с. 4. Руденко Г. Р. Існуючі методики оцінки ефективності логістичної діяльності на підприємствах / Г. Р. Руденко // Економіка розвитку. – 2006. – № 4 (40). – С. 64–67. 5. Жаворонков Е. П. Эффективность логистики в строительстве / Е. П. Жаворонков. – М. : КИА центр, 2009. – 136 с.